

Sygn. akt: I 1 C 1845/17 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny Sekcja d/s rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym
w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Iwona Tusk-Kasiewicz
Protokolant:	protokolant Agata Langa

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2019 r. w Gdyni

sprawy z powództwa B. (...) (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego (...): (...) z siedzibą w W.

przeciwko B. K.

o zapłatę

I. Oddała powództwo;

II. zasądza od powoda B. (...) (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego (...): (...) z siedzibą w W. na rzecz pozwanego B. K. kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Przedmiotowym pozwem powód B. (...) (...) z siedzibą w W. wystąpił z żądaniem zasądzenia od pozwanego B. K. kwoty 2.679,58 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu podał, że dochodzona wierzytelność wynika z zawartej z (...) Bank S.A. w dniu 4 października 2014 r. przez strony umowy o nr (...).

/pozew w (...) k. 2 – 3v/

W sprzeciwie od wydanego w sprawie w elektronicznym postępowaniu upominawczym nakazu zapłaty opiekun prawny ubezwłasnowolnionego całkowicie pozwanego wniósł o oddalenie powództwa ponosząc, że pozwany (który został całkowicie ubezwłasnowolniony na mocy postanowienia Sądu z dnia 21 stycznia 2016 r. i który od wczesnego dzieciństwa jest osobą niepełnosprawną z uwagi na upośledzenie umysłowe) w dniu zawarcia umowy znajdował się w stanie wyłączającym świadome powzięcie i wyrażenie woli.

/sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 6v – 7/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 października 2014 r. B. K. podpisał umowę kredytu o nr (...) na zakup towarów i usług – konsoli PS4 500GB BL o wartości 1.799 zł. Kredyt ten wraz z odsetkami umownymi przewidzianymi za czas trwania umowy (222,81 zł) oraz prowizją banku (317,47 zł), zgodnie z treścią umowy pozwany zobowiązał się spłacić w 30 miesięcznych ratach w

kwocie po 82,98 zł każda, począwszy od dnia 4 listopada 2014 r. Kredytodawcą miał być (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G..

/niesporne, nadto - umowa kredytu wraz z harmonogramem spłat - k. 30-32/

W dniu 30 czerwca 2015 r. nastąpiła fuzja (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą w W..

/niesporne/

W dniu 16 lutego 2016 r. (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wezwał B. K. do zapłaty kwoty 2.496,97 zł z tytułu wymagalnego roszczenia z umowy kredytu ratalnego o nr (...).

/niesporne, nadto – przedsądowe wezwanie do zapłaty z dn. 16.02.2016 r. /

W dniu 22 grudnia 2016 r. (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarła umowę cesji z B. (...) (...) z siedzibą w W., na mocy której doszło do przejścia na rzecz cesjonariusza wskazanych w załącznikach do umowy, w tym w stosunku B. K. z tytułu umowy kredytu o nr (...).

/niesporne, nadto umowa o przelew wierzytelności z dn. 22.12.2016 r. wraz z załącznikiem – k. 48 – 54, 61/

W dniu 10 lutego 2017 r. B. (...) (...) z siedzibą w W. wystawił adresowane do B. K. wezwanie do zapłaty kwoty 2.645,08 zł wraz z zawiadomieniem o przelewie wierzytelności wynikającej z umowy zawartej przez B. K. z (...) Bank w dniu 4 października 2014 r., o nr (...).

/niesporne, nadto – wezwanie do zapłaty wraz z zawiadomieniem o przelewie wierzytelności – k. 44-46/

Pozwany choruje na porażenie mózgowe. Od dziecka jest osobą z ograniczoną dysfunkcją mózgu. Miał padaczkę, był leczony neurologicznie. Cechuje go całkowity brak krytycyzmu jego sytuacji i zachowania. Ulega wpływom, prezentuje nierealistyczną oceną swojej bieżącej i przyszłej sytuacji. Cechuje go naiwność, egoizm, a jego decyzje łatwowierność i nieświadomość skutków. Jest patologicznie podatny na sugestie i psychomanipulację. Jego myślenie jest konkretno-obrazowe, bez możliwości abstrahowania, wyciągania wniosków i przewidywania. Nie posiada zdolności analizy sytuacji.

Pozwany jest osobą niepełnosprawną intelektualnie w stopniu umiarkowanym. Uszkodzone są u niego cechy intelektualne i emocjonalne uniemożliwiające mu samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie.

W dacie zawarcia umowy kredytu, tj. w dniu 4 października 2014r. stan zdrowia psychicznego pozwanego odpowiadał upośledzeniu (niepełnosprawności) umiarkowanej. Z uwagi na powyższe w chwili zawarcia tej umowy – znajdował się w stanie wyłączającym świadome oraz swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

/dowód: kopia opinii sądowo-psychiatrycznej wydanej w sprawie o ubezwłasnowolnienie (sygn. akt I Ns 103/15 – SO w Gdańsku) – k. 188 – 198; protokół rozprawy z dn. 5.10.2015 r. – k. 199-200/

Na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 21 stycznia 2016 r. pozwany został ubezwłasnowolniony całkowicie z powodu upośledzenia umysłowego. Opiekunem prawnym pozwanego został A. B..

/dowód: postanowienie SO w Gdańsku wydane w sprawie o sygn. I Ns 103/15 – k. 65; zawiadomienie o ustanowieniu opiekuna – k. 103/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedstawionych przez stronę powodową oraz kopii opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii sporządzonej w sprawie o ubezwłasnowolnienie.

Dowody te Sąd uznał za w pełni wiarygodne, gdyż ich treść, nie budziła wątpliwości co do ich autentyczności, nadto nie były one kwestionowane przez strony.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż przedmiotowe powództwo podlegało oddaleniu.

Rozstrzygając w powyższy sposób Sąd miał na względzie, iż podstawą żądania pozwu, aż do zamknięcia rozprawy pozostawało żądanie zwrotu udzielonego pozwanemu przez poprzednika prawnego powoda kredytu wraz z wynikającymi z tej umowy świadczeniami nie tylko w postaci jego kapitału, ale także: odsetek kapitałowych, odsetek karnych, prowizji i opłat. Jak zostało to jednakże w sprawie ustalone umowa kredytu zawarta przez poprzednika prawnego powoda i pozwanego została podpisana przez pozwanego – z powodu upośledzenia umysłowego, którym pozwany jest dotknięty – w stanie wyłączającym jego świadome oraz swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Złożone przez pozwanego oświadczenie woli pozostawało zatem nieważne, co wynika z brzmienia art. 82 k.c., który stanowi, iż: „Nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych.”.

Wobec powyższego, jako nieważną, z uwagi na brak ważnych i zgodnych oświadczeń woli obu stron umowy, należało także ocenić stanowiącą podstawę żądania pozwu umowę kredytu. Nieważność oświadczenia woli pozwanego pociągała bowiem za sobą nieważność całej czynności prawnej ex tunc bez możliwości konwalidacji i konwersji tej czynności.

Powyższe stanowiło o niezasadności żądania pozwu. Powód, w oparciu o nieważnie zawartą umowę – jako nabywca wierzycelności, nie mógł bowiem skutecznie na jej podstawie domagać się od pozwanego zwrotu świadczeń o opartych o jej zapisy.

Mając jednocześnie na uwadze, że zgodnie z art. 321 §1 k.p.c. Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie oraz uwzględniając okoliczność, iż do chwili zamknięcia rozprawy powód konsekwentnie jako podstawę faktyczną pozwu wskazywał ważną, w jego ocenie, umowę kredytu – Sąd nie rozważał możliwości uwzględnienia powództwa w oparciu o przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, czy też świadczeniu nienależnym. Sąd pozostawał bowiem związany granicami powództwa i nie mógł dysponować przedmiotem procesu przez określenie jego granic niezależnie od zakresu żądania ochrony przez powoda. Żądanie powództwa określał zaś nie tylko jego przedmiot, lecz również jego podstawa faktyczna. Zasądzenie choćby części sumy pieniężnej, która wprawdzie mieściłaby się w granicach kwotowych powództwa, lecz z innej postawy faktycznej, stanowiłoby orzeczenie ponad żądanie. W sprawie niniejszej przedmiotem żądania była spłata kredytu, a okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie sprowadzały się do wykazania faktu jego udzielenia, jego wysokości oraz niezwrócenia go. Tymczasem okoliczności faktyczne, które uzasadniałyby roszczenie oparte na konstrukcji bezpodstawnego wzbogacenia lub nienależnego świadczenia, są zupełnie inne.

Z uwagi na powyższe na podstawie art. 82 k.c. w zw. z art. 720 k.c. a contrario Sąd powództwo oddalił.

W konsekwencji powód, jako strona przegrywająca, został obciążony kosztami procesu powstałymi w sprawie, czego skutkiem było zasądzenie na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego reprezentującego go pełnomocnika z urzędu. Sąd na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 w zw. z § 15 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490) przyznał racy prawnemu kwotę 738,00 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu. Z powyższych przepisów wynika, że pełnomocnikowi strony pozwanej należą się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 738,00 zł brutto, w tym kwota podatku VAT w wysokości 23%, tj. kwota 138,00 zł.